

ROMÂNIA

MINISTERUL EDUCAȚIEI

UNIVERSITATEA "1 DECEMBRIE 1918" ALBA IULIA

FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ

RO - 510.207, Alba Iulia, Bd. „1 Decembrie 1918” Nr.13; Tel/fax. 0258.835.901;

www.fto.ro, email: teologialba@yahoo.com

METODOLOGIA REDACTĂRII ȘI SUSȚINERII EXAMENULUI DE FINALIZARE A STUDIILOR

DOMENIUL: TEOLOGIE

În vederea finalizării studiilor și obținerea diplomei de licență, fiecare absolvent al unui program de studii din cadrul FTO are obligația de a concepe, redacta și a susține public o lucrare scrisă care să poată atesta capacitățile sale de *cercetare*, *argumentare* și *prezentare publică* a unui subiect cu caracter inedit, a unei sinteze critice. În scop științific și pentru interesul public, lucrarea de finalizare a studiilor (licență sau disertație) poate fi traducerea unei lucrări publicate de un cercetător notoriu, recunoscut de comunitatea științifică în domeniu, caz în care lucrarea va conține un studiu introductiv extins, precum și formulări critice privind valoarea și înțelegerea temei tratate.

Conținutul, forma și prezentarea publică a lucrării trebuie să se încadreze în normele generale următoare.

ALEGEREA, DOCUMENTAREA ȘI REDACTAREA LUCRĂRII

I. Recomandări generale

1. Temele de cercetare se stabilesc **înainte cu un an** de finalizarea studiilor, dar **nu mai târziu de șase luni** înaintea examenului de finalizare a studiilor. Temele se aleg din lista propusă de fiecare cadru didactic cu drept de coordonare a lucrărilor de finalizare a studiilor, sunt aprobate de Consiliul Departamentului / Facultății și sunt făcute publice pe site-ul FTO și la avizierul facultății.

2. Studenții pot opta pentru una din temele sugerate de profesorii coordonatori, sau pot propune o temă proprie, ținând cont de temele de cercetare din facultate, de aptitudinile individuale, de nivelul de cunoștințe, precum și de existența perspectivelor de a continua cercetarea, la nivel de masterat și doctorat.
3. Se recomandă ca temele de cercetare să fie coordonate de profesori cu expertiza în domeniul de cercetare ales și nu în funcție de alte criterii.
4. După alegerea temei, până la data de 15 octombrie a fiecărui an, studenții vor întocmi și vor depune la biblioteca facultății **o cerere tip**, în care se **menționează titlul și planul general al lucrării, semnată de candidat și avizată prin semnătură de coordonatorul lucrării**. În vederea evitării suspiciunii de plagiat, directorul bibliotecii va urmări ca temele să nu fi făcut obiectul cercetării în ultimii cinci ani precum și faptul că un cadru didactic nu coordonează lucrări peste limita stabilită de Consiliul FTO.
5. Lista centralizatoare, cu repartizarea studenților pe teme și profesori coordonatori, devine definitivă în momentul aprobării în Consiliul Facultății.
6. Odată aprobat titlul lucrării de finalizare a studiilor se poate schimba cel mult o dată, cu avizul coordonatorului, printr-o nouă cerere aprobată de Consiliul FTO și cu urmărirea pașilor menționați, dar nu mai târziu de 15 decembrie a fiecărui an.
7. Cadrul didactic coordonator are obligația de a supraveghea procesul de elaborare a lucrării, prin îndrumări, sugestii, critică de specialitate și sfaturi profesionale.
8. Studentul are obligația de a se arăta receptiv la recomandările de specialitate primite, de a respecta graficul întâlnirilor de lucru, fixat de coordonator, pe toată durata procesului de la alegerea temei până la prezentarea lucrării.
9. Predarea lucrării la secretariat și înscrierea la examenul de licență / disertație se face personal, de către student, în cursul semestrului al II-lea din ultimul an de studiu, conform termenului afișat de secretariat și catedră, cu cel puțin 15 zile înaintea sesiunii de examen, în format tipărit și în format electronic (pe suport CD sau DVD).
10. Cadrul didactic coordonator va preda la secretariat un referat de apreciere a fiecărei lucrări, propunând o notă. Notele vor fi numere întregi, fără zecimale.

II. Structura lucrării de licență / disertație

11. **Coperta** trebuie să conțină denumirea ministerului, a instituției și a facultății organizatoare de licență/master, mențiunea *Lucrare de licență / Lucrare de disertație*, date despre coordonator (nume, prenume, grad didactic și științific, după caz, Pr. Prof. univ. dr./Pr. Conf. dr./Lect. dr./Pr. Asist. dr.), date despre absolvent (nume, prenume), locul (Alba Iulia) și anul de susținere a examenului de licență.
12. **Pagina de titlu** conține informații similare cu cele de pe copertă, cu deosebirea că în loc de *Lucrare de licență / Lucrare de disertație* este trecut titlul lucrării. Pagina de titlu este prima pagină luată în considerare la numerotare și este urmată de pagina

care conține cuprinsul.

13. **Cuprinsul** trebuie să reflecte întocmai conținutul lucrării, cu evidențierea clară a paginii la care se găsesc introducerea, nivelurile de conținut (capitole, subcapitole, paragrafe etc.), concluziile, bibliografia și anexele.
14. **Lista abrevierilor** (opțional) trebuie să reflecte abrevierile utilizate frecvent de autor pe parcursul lucrării; studenții vor opta pentru abrevierile consacrate în teologia românească.
15. **Introducerea** (licență/master – 5-10 p.) are rolul de a informa pe cititor/evaluator despre conținutul și obiectivele lucrării. În această parte a lucrării se vor prezenta pe scurt, următoarele aspecte: *încadrarea* lucrării într-un domeniu tematic, *motivația* alegerii temei, o prezentare sumară a *stadiului* cercetării respectivei teme, *obiectivele generale* ale lucrării (ipoteza de cercetare), *gradul de noutate* a temei, *metodologia* de cercetare folosită, *structura lucrării* – descrierea succintă a capitolelor și a legăturii dintre ele, precum și eventualele *limite* ale cercetării.
16. **Conținutul lucrării (licență – minim 45p. / master – minim 65p.)** se referă la capitolele, paragrafele și subparagrafele care alcătuiesc lucrarea, structurate într-o înlănțuire logică, fără a transforma textul într-o colecție de citate. Numărul de unități (capitole/paragrafe/subparagrafe) nu trebuie să fie exagerat, iar împărțirea pe unități nu trebuie să fie întâmplătoare, ci să reflecte în mod unitar, conținutul temei abordate.
17. **Concluziile (licență / master – minim 2-3 p.)** conțin prezentarea succintă a principalelor rezultate obținute în lucrare, urmărindu-se dacă ipoteza de lucru a fost sau nu confirmată (există și concluzii negative); vor fi menționate și eventuale probleme rămase deschise, precum și propuneri privind potențialele direcții viitoare de cercetare legate de tema abordată. Se recomandă punctarea aspectelor originale, a avantajelor și limitelor soluțiilor oferite.
18. **Anexele** reprezintă o parte opțională a lucrării, care vine să completeze, de obicei, partea aplicativă existentă în cadrul capitolelor, conținând tabele, imagini, coduri sursă etc.
19. **Bibliografia** conține lista tuturor surselor de informație utilizate de către autor pentru elaborarea lucrării de licență/master. Credibilitatea unei lucrări este strâns legată de aceste referințe bibliografice, care arată cât este de informat și de avizat autorul cu privire la actualitatea și necesitatea lucrării pe care o prezintă.
20. La sfârșitul lucrării se va anexa o **Declarație de autenticitate și originalitate** semnată de autor în original, precum și **Curriculum vitae** (biografia autorului).

III. Redactarea lucrării

21. Norme generale:

- Numărul de pagini nu reprezintă un scop în sine, acesta fiind însă stabilit de către candidat împreună cu coordonatorul; minim 50 p. pentru licență și

minim 70 p. pentru master. Trebuie avut în vedere ca numărul maxim de pagini să nu depășească 100 de pagini pentru o lucrare de licență și 150 pagini pentru o lucrare de disertație. Cazurile speciale vor fi argumentate de autor, avizate de coordonator și aprobate de directorul departamentului.

- Imprimarea / Listarea se va face pe format A4, doar pe o singură parte a fiecărei foi. Lucrarea se va lega prin compactare-copertare, în 3 exemplare: 1 exemplar pentru arhiva instituției, 1 exemplar pentru coordonatorul științific și 1 exemplar pentru candidat. *Fișa de apreciere a lucrării* (necompletată) se atașează imediat după copertă, înaintea paginii de titlu.
- Prezentarea informațiilor (expunerea, frazarea, exprimarea) trebuie să fie clară, concisă, la subiect și corectă gramatical. Trebuie evitată informația de prisos, care îngreunează înțelegerea textului. Se recomandă evitarea segmentării excesive a materialului elaborat iar, pe de altă parte, realizarea unor capitole supradimensionate. Este recomandabil ca în exprimare să se utilizeze persoana I plural (pluralul autorului) sau forma impersonală (*considerăm, nu considerăm, părerea noastră este...*), să nu se utilizeze argoul, să nu se abuzeze de utilizarea abrevierilor (atunci când sunt necesare, se precizează semnificația lor doar la prima apariție în text).

22. Formatări:

- **Formatare pagină:** A4; # aliniamente: 3 cm, stânga, 2 cm, jos, 2, cm sus, 2, cm dreapta; portret; # margini non oglindă;
- **Formatare paragrafe:** # *corp de literă:* Times New Roman; 12 puncte pentru text, 10 puncte pentru notele de subsol; # *alinieră:* stânga-dreapta (Justified); # *spațierea:* 1,5 rânduri (înainte și după titlurile capitolelor se lasă două spații albe; înainte și după titlurile subcapitolelor câte un spațiu); # *alinieră paragrafelor noi:* la 1,25 cm (Paragraph – Indentation – Special – First line: by 1.25 cm);
- **Paginare:** # *poziția numărului paginii:* poziționat jos, centrat; # *numerotarea paginilor începe cu pagina de titlu, care este considerată pagina 1* (dar pe care nu apare numărul paginii) și se continuă, până la ultima pagină (inclusiv lista bibliografică, anexele, CV, declarații etc.). Prima pagină pe care apare numerotarea este pagina care conține cuprinsul;
- **Titluri și subtitluri:** # *Titlurile capitolelor:* redactate cu majuscule, aldin (bold) TmsNR 14, poziționate centrat, # *Titlurile subcapitolelor:* redactate cu minuscule, aldin (bold), TmsNR 12, aliniat la 1,25 cm; Titlurile subcapitolelor de rangul 2, 3 etc.: redactate cu minuscule, înclinat (italic), TmsNR 12, aliniat stânga și numerotate listă ierarhizată (1.1. xxx; 1.2. xxxxxx; 1.3.: xxx; 1.3.1. xxxxxxx; 1.3.2. xxxxxx; 1.3.2.1 xxxxxx etc.). În dispunerea titlurilor și subtitlurilor mai lungi se va avea în vedere păstrarea unor unități verbale în fiecare rând.
- **Citatele** se marchează numai prin ghilimele. Pentru evidențierea citatelor se

vor folosi ghilimele românești („...”). În situația unor **citate în citate** se respectă următoarea regulă: „... «...» ...”. Ghilimelele englezești (“...”) sau franțuzești («...») pot fi folosite numai în textele redactate în limba respectivă. Citatele mai mari de cinci rânduri vor fi retrase cu 1 cm. de la margine și vor fi separate de textul de bază printr-un rând pauză, atât înainte cât și după. În cazul în care anumite citate fragmentează prea mult lucrarea, acestea pot fi trecute în notele de subsol și au rolul de a completa și clarifica afirmațiile din textul de bază. Cu anumite excepții care țin de necesitatea internă și imediată a argumentării, citatele mai mari de o pagină vor fi trecute la sfârșitul lucrării, ca anexe. În general se recomandă ca citarea surselor principale să fie făcută direct din volumele colecțiilor consacrate ori a traducerilor recunoscute a acestora (PG, PL, SC, PSB etc.) și NU prin intermediul unor autori moderni (PG, *apud* D. Stăniloae...).

23. Notele de subsol și trimiterile bibliografice. Împreună cu lista referințelor bibliografice (Bibliografia), notele și trimiterile bibliografice formează aparatul critic al lucrării. Cu unele excepții¹, indicele notei se așează la umărul cuvântului, înaintea semnului de punctuație. Acestea se notează continuu și se așează în subsolul paginii, nu la sfârșitul lucrării. În situații particulare, numerotarea poate fi reluată pentru fiecare capitol. Notele și trimiterile bibliografice se trec *numai în subsolul paginii*, în ordinea în care apar în text, și se numerotează cu cifre arabe. Sfârșitul fiecărei note sau trimiteri bibliografice se termină cu punct (.)²

- **Notele** de subsol³ sunt explicații sau comentarii ale unor afirmații furnizate în textul de bază. Fiind informații secundare sau excursuri, ele sunt plasate în subsolul paginii pentru a nu întrerupe cursivitatea lecturii și a ideilor. Desigur, notele pot conține și trimiteri la bibliografia din care a fost extrasă informația cu caracter secundar, tocmai menționată.
- **Trimiterile bibliografice** sunt indicații cu privire la identificarea locurilor din lucrările folosite de autor pentru extragerea informațiilor sau a argumentelor folosite în textul de bază.
 - **Sucesiunea informațiilor** într-o trimitere bibliografică: Prenumele⁴ și NUMELE⁵ autorului / autorilor⁶ sau ale coordonatorului de volum (ed./eds.), *Titlul și subtitlul operei*, numărul volumului, dacă este cazul, (+ *Titlul colecției*, dacă există), traducătorul și alte indicații (cum ar fi:

¹ În situația în care fragmentul citat nu este încadrat de explicații ale autorului sau este alcătuit din fraze întregi, nefragmentate, indicele notei se așează după punct sau ghilimelele finale.

² În sistemul românesc, semnul de punctuație folosit la separarea indicațiilor este virgula (,), nu punctul (.).

³ Notele pot fi introduse cu comanda scurtă Ctrl+Alt+F.

⁴ Prenumele și NUMELE autorului vor fi redactate integral; NU sunt acceptate doar inițialele.

⁵ Numele de familie va fi redactat cu MAJUSCULE REDUSE (Ctrl+Shift+K).

⁶ Dacă sunt mai mult de 2-3 coautori, se va menționa doar primul autor, urmat de sintagma *et alii* (adică, și ceilalți)

realizatorului studiului introductiv, al indicilor și notelor etc.), locul publicării sau *sine loco* (s.l.), Editura (Editura Numele editurii), data editării sau *sine anno* (s.a.), pagina sau paginile (p.) de unde a fost preluat citatul/ideea. Opțional, titlurile lucrărilor în limbi străine pot fi traduse și plasate între paranteze drepte [___], după titlul original. Pentru sursele patristice, din colecții cu valoare internațională (*Migne, Sources Chretiennes* etc.), este necesară și menționarea coloanei/coloanelor.

Leonid USPENSKY, *Teologia icoanei* [Théologie de l'icône], traducere de Teodor Baconski, București, Editura Anastasia, 2004, p. 98.

CLEMENT Alexandrinul, *Pedagogul*, PG (Patrologia Graeca editată de J. P. Migne) vol. VIII, col. 156 C și 633 B [traducere de D. Fecioru în PSB vol. 4, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1982].

- Citarea unui studiu dintr-o **publicație periodică**: Prenumele și NUMELE autorului / autorilor „Titlul și subtitlul studiului/articolului”, (scris cu regular, între ghilimele), în *Numele revistei* (cu *italic, fără ghilimele*), numărul fascicolului/anul calendaristic și numărul paginii/-lor de la care s-a preluat citatul.

Ene BRANIȘTE, „Liturghia Darurilor mai Înainte Sfințite”, în *Studii Teologice*, 3-4/1958, p. 176-192.

- Citarea unui **studiu, a unui capitol / secțiuni** dintr-un volum colectiv (de ex. *proceeding*-uri ale unor sesiuni științifice, volume ale unor sesiuni științifice, volume de studii etc.); după menționarea cu exactitate a autorului și a titlului lucrării vor fi indicate informații cu privire la denumirea volumului și a manifestării științifice, locul publicării, editură, an, pagini.

Ovidiu PECICAN, „Penurie și izolaționism versus dezvoltare și deschidere”, în *Spiritualitate și consumism în Europa unită*, [referatele Simpozionului Internațional „Spiritualitate și consumism în Europa unită”, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, 26-27 aprilie 2004], Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2004, p. 25.

- **Sursele electronice** se citează menționându-se autorul, titlul documentului, adresa electronică exactă și data consultării.

Institutul Național de Statistică: *Populația stabilă după principalele religii la recensământul din anul 2011 - rezultate preliminare* (Tabelul 8), disponibil la <http://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2012/08/TS8.pdf> (accesat la data de 15.02.2017).

Neogoe BASARAB, *Învățăturile lui Neogoe Basarab către fiul său Teodosie*

(ediție electronică), București-Chișinău, Editura Litera, p. 28, disponibil la <http://tineretulortodox.md/wp-content/uploads/2011/03/neagoe-ivataturile.pdf> (accesat la data de 6.03.2017).

- În cazul unor cărți, volume, publicații postate în spațiul virtual ca *fotocopii* sau format PDF (a căror formă și paginație este identică cu originalul), citarea bazei de date sau a sursei electronice este inutilă.

24. Regulile de folosire a termenilor *Idem*, *Ibidem*, *op. cit.*, *apud* și *cf.* în notele de subsol:

- *Idem* este un pronume latin care înseamnă „același” și înlocuiește numele autorului. Este utilizat cu litere cursive în referințe (note de subsol sau lista bibliografică) atunci când se citează o altă lucrare a autorului citat în nota precedentă.
- *Ibidem* este un adverb latin care se traduce prin „tot acolo”. Acest termen se folosește atunci când facem trimitere la lucrarea citată în nota precedentă. Spre deosebire de *Idem*, acest termen se scrie numai cu caractere cursive: *Ibidem*. În limba română nu se utilizează prescurtarea *Ibid.*, specifică limbii engleze. Este total exclusă folosirea lui *Ibidem* atunci când în nota anterioară sunt citate mai multe lucrări.
- Folosirea titlurilor abreviate exclude necesitatea utilizării formulei *op. cit.* (*opus citatum*, adică „opera citată”), folosită pentru citarea aceleiași lucrări (întotdeauna ultima) a unui autor menționat într-o notă anterioară (însă nu în cea imediat anterioară, situație pentru care folosim *Ibidem*). În general se întrebuițează când în lucrare, autorul respectiv nu este citat decât cu o singură lucrare. Din acest motiv este exclusă utilizarea acestui mod depășit de citare.
- *Apud* este o prepoziție latină care înseamnă „după” sau „la”, cu sensul de „preluat de la”. Se utilizează în cazul citării indirecte a unei surse sau lucrări, prin preluare de la un alt autor, după formula: autorul și titlul preluat, anul apariției, locul apariției, pagina, *apud* autorul și titlul utilizat, anul apariției, locul apariției, pagina.
- *Cf.* este prescurtarea lat. *confer*, care provine din verbul *confero* = „a compara”. Se utilizează pentru a face trimitere la un alt loc sau la alte locuri din surse, ori la alte puncte de vedere decât cele ale autorului citat anterior (asemănătoare sau diferite).

Pentru exemplificare, redăm o succesiune de **trimiteri bibliografice** (1-6; 10-13), de **note** (7-9) și de **surse WEB** (14-15):

1. Leonid USPENSKY, *Teologia icoanei*, traducere de Teodor Baconski, București, Editura Anastasia, 2004, p. 98.
2. *Ibidem*, p. 6. [adică: Leonid USPENSKY, *Teologia icoanei*, traducere de Teodor Baconski, București, Editura Anastasia, 2004, p. 6.]

3. Alexandru CIORĂNESCU, *Viitorul trecutului. Utopie și literatură*, traducere de Ileana Cantuniari, București, Editura Cartea Românească, 1996, p. 222.
4. Nicolae BREBAN, *Riscul în cultură*, Iași, Editura Polirom, 1997, p. 15.
5. Ene BRANIȘTE, „Liturgia Darurilor mai Înainte Sfințite”, în *Studii Teologice*, 3-4/1958, p. 176-192.
6. IDEM [adică Ene Braniște], *Liturgica generală*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1982, p. 85.
7. Aspecte legate de problematica dezvoltării personalității copiilor școlari se regăsesc în diverse lucrări de specialitate. Din motive explicabile, cele apărute înainte de anul 1989 nu tratează aspectele duhovnicești ale creșterii și educării copilului.
8. Detalii privind relația și mecanismele create între icoană și cuvântul liturgic pot fi aprofundate în lucrarea lui Dumitru A. VANCA, *Icoană și Cateheză*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2005. A se vedea mai cu seamă capitolele *Cunoașterea prin cuvânt și prin imagine* (p. 40-68) și *Analogie și complementaritate* (p. 169-192).
9. Linia aceasta cu privire la modul de înțelegere a imaginilor sfinte, radical diferită de cea a răsăritenilor, se datorează mai cu seamă teologilor franci care – traducând și analizând documentele Sinodului VII Ecumenic (Niceea, 787) – au alcătuit un text cunoscut sub numele *Libri Carolini*. Aceștia, deși nu resping hotărârile sinodului, par să justifice icoana doar în funcție de atributul său didactic, istoric și estetic, neglijând în special funcția sa liturgic-sacramentală. (cf. „Libri Carolini”, în *Catholic Encyclopedia*, disponibil la <http://www.newadvent.org/cathen/03371b.htm> (accesat la data de 18.02.2017)).
10. Leonid USPENSKY, *op. cit.*, p. 247.
11. Emil CIORAN, *Istorie și utopie*, București, Editura Humanitas, 1992, p. 48.
12. Feodor M. DOSTOIEVSKI, *Crimă și pedeapsă*, traducere de Ș. Velisar Teodoreanu și I. Dumbravă, aparatul critic de Ion Ianoși, București, Editura Cartea Românească, 1981, p. 626.
13. Leonid USPENSKY, *op. cit.*, p. 225.
14. *Concluziile Sfântului Sinod cu privire la desfășurarea și hotărârile Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe din Creta (16-26 iunie 2016)*, disponibil la <http://basilica.ro/concluziile-sfantului-sinod-cu-privire-la-desfasurarea-si-hotararile-sfantului-si-marelui-sinod-al-bisericii-ortodoxe-din-creta-16-26-iunie-2016/> (accesat la data de 18.02.2017).
15. *Recensământul populației și locuințelor 2002*, disponibil la http://www.insse.ro/cms/files/RPL2002INS/index_rpl2002.htm (accesat la data de 15.02.2016).

IV. Lista bibliografică (Lista generală a referințelor bibliografice)

Este lista tuturor lucrărilor folosite în cadrul tezei, pe care autorul le-a utilizat în documentare și în construirea conceptelor, ideilor sau argumentelor. Uneori se impune ca lista să fie lărgită chiar și cu lucrările din care nu au fost extrase citate, dar care i-au folosit autorului pentru înțelegerea temei abordate. Pentru onestitate și identificare a surselor folosite este nevoie ca fiecare intrare să conțină toate informațiile despre autor și lucrare așa cum apar pe foaia de titlu.

25. Reguli generale privind alcătuirea listei referințelor bibliografice:

- Lista referințelor bibliografice se plasează la sfârșitul lucrării, în *ordinea alfabetică* a numelor autorilor, *fără titlurile academice sau profesionale*, numerotată cu cifre arabe, așezată înaintea anexelor (vezi Anexa 1: *Lista referințelor bibliografice*);
- În cazul sfinților, apelativul „Sfântul” va fi pus înaintea numelui, și nu după, (e.g., Sfântul IOAN GURĂ DE AUR, *Omilii la ...*, și nu: IOAN GURĂ DE AUR, Sfântul, *Omilii la ...*), iar referința bibliografică va fi plasată la litera „I” din listă, în funcție de prenumele Ioan);
- În conformitate cu normele Academiei Române, *succesiunea informațiilor* este următoarea: NUMELE autorului, Prenumele, *Titlul lucrării* (scris cu italic), volumul, localitatea, editura, anul. Pentru un volum cu până la trei autori, *succesiunea numelor* va fi separată de bara oblică (/), dar în situația în care sunt mai mult de trei autori (sau neprecizat în pagina de titlu), se va menționa primul autor urmat de expresia „*et alii*”, urmat de titlul cărții și de celelalte referințe bibliografice.
- *Numele editorilor* va fi menționat înaintea titlului lucrării. Pentru situația cu mai mult de trei editori/coordonatori, *vezi supra*.
- Pentru lucrările traduse în limba română sau cele cu studiu introductiv, prefață etc., după titlul lucrării și numărul volumului se vor specifica numele traducătorului și al celui care a făcut studiul introductiv, prefața etc., în ordinea în care apar în lucrarea respectivă.
- Pentru un studiu sau o publicație apărută în periodice se trec: NUMELE autorului, Prenumele, „Titlul articolului” (regular și între ghilimele), în *Numele publicației* (italic), numărul/anul calendaristic, paginile.

TOROCZKAI, Ciprian Iulian, „Rolul diaconiștilor și problema hirotoniei femeii”, în *Revista Teologică*, 3/2011, p. 183-193.

Exemplu de listă a referințelor bibliografice:

BIBLIOGRAFIE

(sau *Listă bibliografică* sau *Listă a referințelor bibliografice*)

A. IZVOARE / SURSE⁷

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură* (Ediție jubiliară a Sfântului Sinod), București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2001.
2. *** *Ceaslov*, Sibiu, 1985.
3. *** *Evanghelia*, București, Tipografia Cărților Bisericești, 1895.
4. Sfântul MAXIM MĂRTURISITORUL, *Ambigua* [col. PSB, vol. 80], traducere, introducere și note de Dumitru Stăniloae, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1983.

B. DICȚIONARE, ENCICLOPEDII, MANUALE

5. *** (The) Catholic Encyclopedia. An International Work of Reference, Robert Appleton Company, New York, 1913 sq.
6. BRANIȘTE, Ene / BRANIȘTE, Ecaterina, *Dicționar enciclopedic de cunoștințe religioase*, Caransebeș, Editura Diecezană, 2001.
7. BRANIȘTE, Ene, *Liturgica specială* (manual pentru institutele teologice), București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1985.
8. LECLERCQ, Henry / CABROL, Fernand (eds.), *Dictionnaire d'archéologie chrétienne et de liturgie*, Paris, 1907 sq.

C. LITERATURA SECUNDARĂ⁸

Monografii

9. SCHONBORN, Cristoph, *Icoana lui Hristos*, traducere de Vasile Răducă, București, Editura Anastasia, 1996.
10. USPENSKY, Leonid, *Teologia icoanei*, traducere de Teodor Baconski, București, Editura Anastasia, 2004.

Studii și articole

⁷ Caracterul și tematica surselor trebuie adaptate în funcție de subiectul general. Spre exemplu, pentru o temă care tratează cultul în secolul al XIX-lea, lista surselor va fi extinsă și asupra cărților de cult de referință folosite în cercetare sau asupra unor colecții de texte vechi recunoscute.

⁸ Monografiile sunt cărți sau volume colective care tratează exclusiv o temă (mono/graphe) subiectul/tema dezbătută și în teza de doctorat.

11. BRANIȘTE, Ene, „Liturghia Darurilor mai Înainte Sfințite”, în *Studii Teologice*, 3-4/1958, p. 176-192.
12. BREBAN, Nicolae, *Riscul în cultură*, Iași, Editura Polirom, 1997.
13. *** Cinstirea Sfințelor Icoane în Ortodoxie. Retrospectivă istorică, momente cruciale de stabilire a teologiei icoanei și de criză majoră, [Sesiunea anuală a Comisiei Române de Studiu și Istoria Creștinismului. Centrul Social-Cultural „Sfântul Paisie de la Neamț”, 13-15 septembrie, 2007, Mănăstirea Neamț], Editura Trinitas, Iași, 2008.
14. CIORAN, Emil, *Istorie și utopie*, București, Editura Humanitas, 1992.
15. DOSTOIEVSKI, Feodor M., *Crimă și pedeapsă*, traducere de Ș. Velisar Teodoreanu și I. Dumbravă, aparatul critic de Ion Ianoși, București, Editura Cartea Românească, 1981.
16. NOICA, Rafail, *Cultura duhului*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2002.
17. *** *Spiritualitate și consumism în Europa unită*, [Referatele Simpozionului Internațional „Spiritualitate și consumism în Europa unită”, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „1 Decembrie 1918” Alba Iulia (26-27 aprilie 2004), Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2004. [acest volum va figura în lista bibliografică la litera S]
18. USPENSKY, Leonid, *et alii, Ce este icoana?*, traducere de Vasile Manea, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2005.

D. Surse WEB

19. *The Apostolic BIBLIE*, Hardback ed., disponibil la <http://biblehub.com> (accesat la data de 15.02.2017). [apare la litera B]
20. *Concluziile Sfântului Sinod cu privire la desfășurarea și hotărârile Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe din Creta (16-26 iunie 2016)*, disponibil la <http://basilica.ro/concluziile-sfantului-sinod-cu-privire-la-desfasurarea-si-hotararile-sfantului-si-marelui-sinod-al-bisericii-ortodoxe-din-creta-16-26-iunie-2016/> (accesat la data de 18.02.2017).
21. Institutul Național de Statistică, *Recensământul populației și locuințelor 2002*, disponibil la http://www.insse.ro/cms/files/RPL2002INS/index_rpl2002.htm (accesat la data de 15.02.2016).

V. Anexele, tabelele și reproducerile (imaginile)

26. **Anexele** se numerează crescător, pentru toată lucrarea (Anexa 1, Anexa 2 etc.) și se recomandă adăugarea unui titlu descriptiv (e.g., Anexa 1: *Lista mitropoliților din Țara Românească*). La fiecare anexă se va face apel cel puțin o dată pe parcursul lucrării. Înaintea setului de anexe, se pune o pagină de gardă a anexelor, care conține doar mențiunea ANEXE, centrată, la mijlocul paginii, scrisă cu fontul

TmsNR, 20, bold. (Cuprinsul va indica doar numărul paginii de gardă a anexelor).

- 27. Tabelele, imaginile și figurile** (imagini, diagrame, grafice, capturi de ecran etc.) vor conține un număr (ierarhic) și un titlu descriptiv (e.g., Foto 1: *Maica Domnului – Odigitria, sec. XIV, Mănăstirea Dintr-un Lemn*). Dacă este cazul, în text figurile și tabelele trebuie inserate în tabel, centrat. Se recomandă evitarea plasării figurilor sau a tabelelor înainte de prima lor menționare în text. Trimiterile vor fi marcate în textul de bază: Anexa 1, sau: fig. 3-6 și Tabelul 4 (scris normal); Tabelele, figurile și fotografiile trebuie însoțite de *legendă* (e.g. Tabelul 4: *Lista icoanelor praznicare din Colecția Arhiepiscopiei Alba Iulia sau Tabelul 12: Ponderea populației municipiului Alba Iulia, după confesiuni*).

PREZENTAREA PUBLICĂ A LUCRĂRII

Modul de prezentare al unei lucrări de licență în fața comisiei trebuie să fie considerată și pregătită la fel de atent ca și cercetarea în sine. Convingerea, siguranța, aplombul și răspunsurile clare sunt cea mai elocventă dovadă că autorul prezintă propria cercetare în care a investit nu doar timp și energie, ci și pasiune în căutarea de a răspunde sau clarifica probleme din teologie.

- 28.** Prezentarea efectivă trebuie să conțină succint, cel puțin următoarele elemente: titlul, domeniul de cercetare și coordonatorul, motivația și scopul cercetării (inclusiv obiectivele secundare), stadiul cercetării și bibliografia relevantă, etapele mai importante ale cercetării și documentării, concluziile și aportul personal la înțelegerea subiectului tratat.
- 29.** Susținerea lucrării în fața comisiei durează aproximativ 10-15 minute și trebuie să cuprindă principalele idei din conținutul lucrării, cu accent pe prezentarea elementelor de contribuție personală, obținute în cercetarea temei abordate etc. Deși este permisă folosirea unor schițe, candidații vor avea grijă ca prezentarea lor să nu fie citită cuvânt cu cuvânt de pe materiale redactate anterior, lăsând astfel impresia că lucrarea nu le aparține.
- 30. Stilul prezentării.** Studenții vor evita stilul colocvial (folosirea persoanei I singular: „Eu cred că...”, „Eu afirm că...”, „Eu sunt de părere că...” etc.) în favoarea a ceea ce se numește „pluralul modestiei” („Considerăm că...”, „Am putea afirma că...”, „Suntem de părere că...”). Această opțiune a autorului de a se include pe sine în granițele unui plural virtual nu face decât să sugereze – precum se și numește forma retorică în cauză – modestia, bunul simț care ne determină să credem că opiniile noastre ar putea fi împărtășite, simultan, și de alții, deci nu ne permitem să individualizăm, să personalizăm la modul exagerat cercetarea.
- 31. Prezentări PowerPoint.** În această situație, candidații vor avea grijă să încadreze întreaga prezentare în maximum 15 *slide*-uri (incluzând text, scheme, figuri, capturi de ecran etc., ce vor fi comentate în timpul susținerii). Studenții care vor opta pentru o astfel de prezentare, vor anunța secretariatul din timp pentru repartizarea în săli și pe grupe de studenți care folosesc același stil de prezentare. În alcătuirea *slide*-urilor se va evita utilizarea exagerată de text, a informațiilor cu

un grad scăzut de relevanță pentru tema abordată, precum și citirea informației de pe ecran/slide. Se recomandă atenție la utilizarea elementelor de grafică și a rezoluției de proiectare, fără a se abuza de forme și culori, astfel încât acestea să faciliteze o prezentare estetică, focalizată pe aspectele principale din slide-uri.

➤ **Prezentarea** poate cuprinde următoarele elemente (*schemă orientativă*) :

- **Slide #1:** Introducere (*titlul, domeniul, numele absolventului, al conducătorului, enunțarea temei*).
- **Slide #2:** Scopul lucrării / Obiectivele propuse, formularea problemelor.
- **Slide #3:** Stadiul cercetării și bibliografia relevantă (*autori importanți care au tratat subiectul și prezentarea sumară și critică a modului lor de abordare*).
- **Slide #4:** Plasarea temei în contextul cercetării (*domeniu, abordări specifice, linii noi care vor fi urmărite și clarificate etc.*).
- **Slide #5:** Metoda de cercetare.
- **Slide #6:** Prezentarea celor mai importanți pași ai cercetării
- **Slide #7 – #11:**
- **Slide #12:** Menționarea unor aspecte relevante.
- **Slide #13:** Concluzii.
- **Slide #14:** Sublinierea originalității/gradului de dificultate.
- **Slide #15:** Direcții de cercetare în viitor / Aspecte rămase neclarificate etc.

32. După terminarea prezentării, membrii comisiei adresează întrebări candidatului pentru clarificarea unor aspecte din cadrul lucrării sau verificarea modului în care candidatul și-a însușit tehnicile de redactare și cercetare, pentru verificarea modului în care cunoaște subiectul și a valorificat bibliografia citată, pentru verificarea originalității lucrării etc.

PRECIZĂRI PRIVIND ETICA CERCETĂRII ȘI PREVENIREA PLAGIATULUI

Lucrările de licență / disertație trebuie să fie originale, să respecte aspectele legate de proprietatea intelectuală și regulile antiplagiat. Se consideră plagiat însușirea, copierea totală sau parțială a ideilor, operelor altei persoane prezentându-le drept creații personale; comiterea unui furt literar, artistic sau științific⁹.

⁹ DEX definește astfel plagiatul: "Acțiunea de a plagia; plagiare. Operă literară, artistică sau științifică a altcuiva, însușită (integral sau parțial) și prezentată drept creație personală" (<http://dexonline.ro/definitie/plagiat>).

Tipuri de plagiat:

1. **Preluare integrală** – Autorul prezintă pasaje întregi dintr-o altă operă, cuvânt cu cuvânt, ca și cum aceasta ar fi creația sa proprie.
2. **Copiere parțială** – Autorul copiază părți semnificative dintr-o operă și le prezintă ca și cum ar fi creația sa proprie.
3. **Copiere amestecată** – Autorul copiază paragrafe sau fraze amestecate, din diferite opere, fără indicarea surselor, pentru a se pierde urma surselor originale.

Pot fi reproduse exact texte din diverse lucrări, inclusiv cele traduse de autor sau preluate de pe Internet, fără a fi considerate plagiat, dacă sunt scrise între ghilimele și dețin referința precisă a sursei. Reformularea în cuvinte proprii a textelor care aparțin altor autori sau rezumarea ideilor acestora fără identificarea surselor care le-au generat este considerat plagiat.

În vederea evitării oricăror forme de plagiat, se recomandă ca îndrumătorii lucrărilor de finalizare a studiilor să aibă întâlniri periodice cu studenții astfel încât să poată supraveghea și să constate periodic progresul cercetării.

4. **Copierea deghizată** – Autorul preia linia de argumentare, exemplele și alte elemente de conținut ale sursei, dar modifică unele expresii, ordinea paragrafelor sau alte elemente pentru a face mai dificilă identificarea sursei.
5. **Copierea prin repovestire** – Autorul repovestește opera, fără a prelua cuvânt cu cuvânt conținutul, re-traducând prin sinonime sau formulări analoge conținutul acesteia.
6. **Auto-plagiarea** – Autorul preia integral sau masiv dintr-o lucrare proprie, anterioară, publicată în format carte sau articol (format clasic sau digital).
7. **Menționarea incompletă** – Autorul menționează numele sursei, dar nu include informațiile specifice (titlu de lucrare, an, editură, oraș, pagină); în felul acesta corectitudinea preluării nu poate fi verificată și se ascund pasaje preluate integral anterior sau posterior primei menționări.
8. **Menționarea incorectă** – Autorul oferă informații inexacte referitoare la sursa citată, făcând imposibilă identificarea și verificarea ei.
9. **Citarea mascată** – Autorul citează corect sursa între ghilimele, dar apoi preia paragrafe întregi din sursă fără a mai pune ghilimele. Deși atribuie un pasaj din textul său sursei, el maschează faptul că a preluat, fără referire, alte pasaje din aceeași sursă.
10. **Colajul** – Autorul citează corect sursele, dar întregul text nu este altceva decât un colaj din diferite surse, fără nicio contribuție personală a autorului.

MINISTERUL EDUCAȚIE
UNIVERSITATEA "1 DECEMBRIE 1918" DIN ALBA IULIA
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ
Programul de studii
(bold, TmsNR 14 centrat)

LUCRARE DE LICENȚĂ /
DISERTAȚIE
(bold, TmsNR 28, centrat)

COORDONATOR ȘTIINȚIC:
Pr. Prof. univ. dr. IOAN POPESCU
(bold, TmsNR 12, aliniere la stânga)

ABSOLVENT:
IOAN POPA
(bold, TmsNR 12, aliniere la dreapta)

Alba Iulia
2022
(bold, TmsNR 12 centrat)

**MINISTERUL EDUCAȚIE
UNIVERSITATEA "1 DECEMBRIE 1918" DIN ALBA IULIA
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ
Programul de studii**
(bold, TmsNR 14 centrat)

**TEOLOGIA ENERGILOR NECREATE,
DUPĂ SFÂNTUL GRIGORIE PALAMA**
(bold, TmsNR 28, centrat)

**COORDONATOR ȘTIINȚIC:
Pr. Prof. univ. dr. IOAN POPESCU**
(bold, TmsNR 12, aliniere la stânga)

**ABSOLVENT:
IOAN POPA**
(bold, TmsNR 12, aliniere la dreapta)

**Alba Iulia
2022**
(bold, TmsNR 12 centrat)

CUPRINS

(model)

INTRODUCERE	3
I. Titlul primului capitol	7
1.1. Titlul primului subcapitol.....	7
1.1.1. Titlul primului subparagraf ..	7
1.1.2. Titlul celui de-al doilea subparagraf	12
<i>ș.a.m.d.</i>	
<i>ș.a.m.d.</i>	
1.2. Titlul celui de-al doilea subcapitol.....	16
1.2.1. Titlul primului subparagraf ..	16
1.2.2. Titlul celui de-al doilea subparagraf	20
<i>ș.a.m.d.</i>	
<i>ș.a.m.d.</i>	
II. Titlul celui de-al doilea capitol	25
2.1. Titlul primului paragraf	25
2.1.1. Titlul primului subparagraf ..	25
2.1.2. Titlul celui de-al doilea subparagraf	29
<i>ș.a.m.d.</i>	
<i>ș.a.m.d.</i>	
2.2. Titlul celui de-al doilea paragraf	40
<i>ș.a.m.d.</i>	
<i>ș.a.m.d.</i>	
CONCLUZII	60
BIBLIOGRAFIE	63
ANEXE (opțional)	62
DECLARAȚIE DE AUTENTICITATE	67
CURRICULUM VITAE	68

Declarație de autenticitate

(model)

Subsemnatul (subsemnata), _____,
absolvent/ă al/a Facultății de Teologie Ortodoxă, programul de studii
_____, din cadrul Universității
„1 Decembrie 1918” Alba Iulia, promoția _____, autor/autoare al/a prezentei
lucrări de licență/disertație, declar pe propria răspundere următoarele:

- lucrarea de licență/disertație a fost elaborată personal și îmi aparține în întregime;
- nu am folosit alte surse decât cele menționate în bibliografie sau în textul licenței;
- nu am preluat texte, date sau elemente de grafică din alte lucrări sau din alte surse fără a fi citate și fără a fi precizată sursa preluării, inclusiv în cazul în care sursa o reprezintă alte lucrări ale subsemnatului (subsemnatei);
- lucrarea nu a mai fost folosită, în forma actuală, în alte contexte de examen sau de concurs.

Localitatea și Data

Semnătura _____